

НЕФИНАНSOBA ДЕКЛАРАЦИЯ

**Към годишния консолидиран финансов отчет на Група Градус
по изискванията на чл. 48-52 от Закона за счетоводството 2018 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	3
Бизнес модел.....	4
Собственост и управление на дружеството-майка	4
Предмет на дейност на дружествата от групата	5
Акционерна структура на Дружеството към 31.12.2018г.....	5
Продукти.....	5
Персонал.....	6
II. ЗАЩИТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	6
Описание на политиките и техните цели.....	6
Основни дейности и направени разходи през 2018г.....	6
Екологични рискове	8
III. СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ	9
Описание на политиките и техните цели	9
Основни и бъдещи дейности.....	9

I. Обща информация за групата

Група Градус включва дружеството-майка и неговите шест дъщерни дружества:

Дружество-майка

„Градус“ АД („Дружеството“) е дружество, регистрирано в България, в Търговския регистър на Агенция по вписванията, с ЕИК: 204882907 на 28 ноември 2017г.

Дружеството е предприятие „майка“.

Регистрирано е за неопределен срок.

Адрес на управление:

Република България,

гр. Стара Загора 6000, ж. к. „Индустиален“, Птицекланица „Градус“.

На 30.07.2018 г. с решение №770 – ПД/30.07.2018 г., Комисия за финансов надзор вписа „Градус“ АД, като публично дружество в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа по чл.30, ал.1, т.3 от ЗКФН, воден от КФН. Акциите на Дружеството се търгуват на Основен пазар на БФБ – сегмент “Standart” и борсов код GR6.

Към 31.12.2018г. “Градус” АД притежава и управлява следните дъщерни компании, обединени в Икономическа Група “Градус”, извършващи следната оперативна дейност:

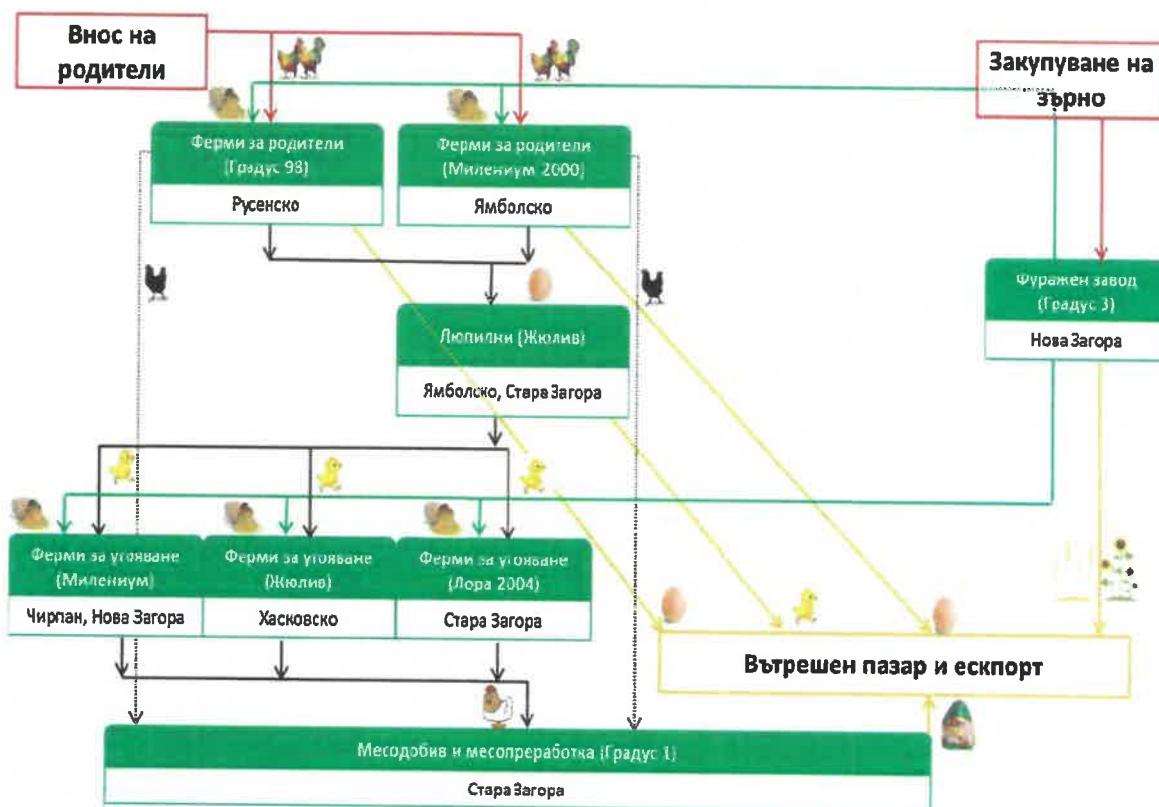
- „Милениум 2000“ ЕООД - отглеждане на родители за производство на яйца и угояване на бройлери
- „Лора-2004“ ЕООД – угояване на бройлери
- „Градус-1“ ЕООД – производство на месо и месни продукти; транспортни услуги за останалите компании в Групата (с изключение на „Градус-3“ АД)
- „Жюлив“ ЕООД – излюпване на еднодневни пилета и угояване на бройлери
- „Градус-98“ АД - отглеждане на родители за производство на яйца
- „Градус-3“ АД - производство на фураж и търговия със земеделска продукция.

„Градус“ АД притежава пряко:

- 100% от капитала на „Милениум 2000“ ЕООД, „Лора-2004“ ЕООД, „Градус-1“ ЕООД, „Жюлив“ ЕООД;
- 99.994% от „Градус-98“ АД;
- Непряко 96% в „Градус-3“ АД чрез „Градус -1“ ЕООД.

1. БИЗНЕС МОДЕЛ

Следващата графика представя бизнес модела на Групата.

Собственост и управление на дружеството-майка

Градус АД (дружество-майка) има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима (3) членове. Ръководството на дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2018 година:

- Лука Ангелов Ангелов – Председател на Съвета на директорите на „Градус“ АД
- Иван Ангелов Ангелов – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор на „Градус“ АД
- Георги Александров Бабев - Член на Съвета на директорите на „Градус“ АД

Дружеството-майка притежава следното капиталово участие в дъщерните дружества:

- Лора-2004 ЕООД – 50 дяла с номинална стойност 100 лева всеки представляващи **100%** от капитала на Лора-2004 ЕООД;
- Жюлив ЕООД – 50 дяла с номинална стойност 100 лева всеки представляващи **100%** от капитала на Жюлив ЕООД;
- Милениум-2000 ЕООД – 10 дяла с номинална стойност 500 лева всеки представляващи **100%** от капитала на Милениум-2000 ЕООД;
- Градус-1 ЕООД – 100 дяла с номинална стойност 50 лева всеки представляващи **100%** от капитала на Градус-1 ЕООД;
- Градус АД участва непряко в капитала на Градус-3 АД чрез дъщерно дружество Градус-1 ЕООД – притежаващо **96.00%** от капитала на Градус-3 АД;
- Градус-98 АД – 49 967 обикновени налични поименни акции с право на глас с номинална стойност 10 лева всяка, представляващи **99.94%** от капитала на Градус 98 АД.

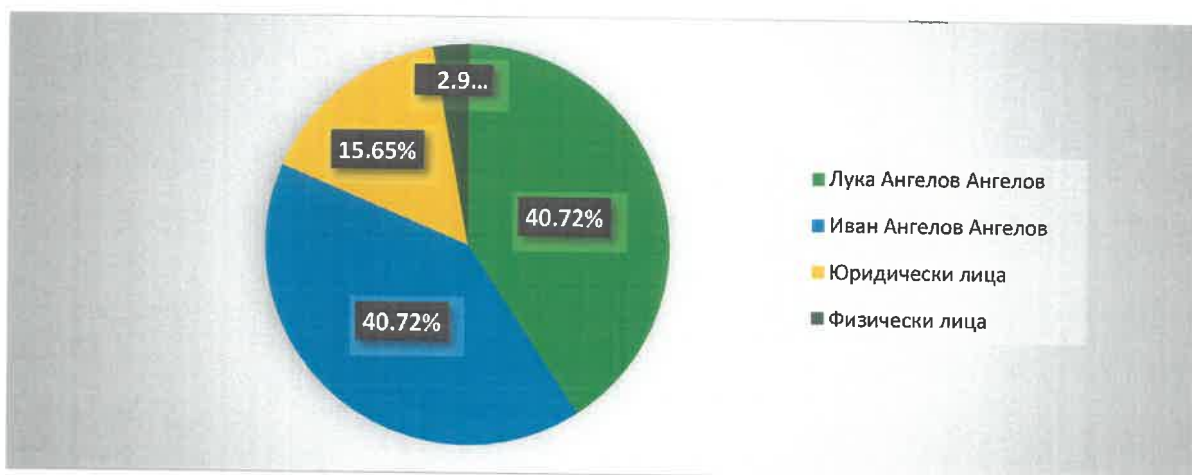
Предмет на дейност на дружествата от Групата

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран в сектора „Птицевъдство“, с изключение на дружества, чийто предмет на дейност е и „производство на комбинирани фуражи и търговия“.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- „Лора–2004“ ЕООД – основната дейност на дружеството е птицевъдство - отглеждане и реализация на угоени птици - бройлери;
- „Жюлив“ ЕООД – основната дейност на дружеството е угояване на бройлери и люпене на пилета. Дружеството е регистрирано в ДФ „Земеделие“ като земеделски производител;
- „Милениум 2000“ ЕООД – основната дейност на дружеството е птицевъдство – отглеждане на родители за бройлери, производство и реализация на разплодни яйца, производство и реализация на угоени бройлери;
- „Градус-1“ ЕООД – основната дейност на дружеството е преработка и реализация на продукти от птиче месо;
- „Градус-3“ АД - основната дейност на дружеството е производство на комбинирани фуражи предназначени за пазара, съдържащи зърна и фуражни добавки в съотношение по определени и утвърдени рецепти. За упражняването на дейността дружеството е вписано в регистъра по чл.19, ал.11 от Закона за фуражите и е получило удостоверение за одобрение № 00041 от 26.01.2007 г. от Националната служба по зърното и фуражите.
- „Градус-98“ АД – основната дейност на дружеството е производство, преработка и реализация на всякакъв вид земеделска и животинска продукция.

Акционерна структура към 31.12.2018г.

Продукти

„Градус“ е компания, оперираща в сектор Месопреработване, включваща вертикално-интегриран бизнес за производството на пилешко месо и продукти от пилешко месо, както и колбаси и кренвирши от свинско месо. Продуктите на „Градус“ се произвеждат в затворен цикъл, който гарантира, че на всеки един етап високите стандарти на компанията се спазват стриктно. Продуктовата верига за производство на пилешко месо и продукти от птиче месо включва: производство на фуражи, производство на разплодни яйца, производство на еднодневни бройлери, отглеждане на бройлери за угояване, пилешко месо и продукти от преработено пилешко месо.

Персонал

Към края на 2018 г. средната численост на персонала на Група Градус е 1 302 : Дружеството с най-висока численост на персонала е Градус 1 EOOD , следвано от Милениум 2000 EOOD, а това с най-ниска – компанията-майка „Градус“ АД.

II. Защита на околната среда

Описание на политиките и техните цели

Като дружество от холдингов тип, което не извършва самостоятелна търговска дейност, Градус АД е насочил своята дейност приоритетно в мениджмънт на дъщерните и асоциираните предприятия. Компанията проявява особено внимание към въздействието върху околната среда, което имат дейностите. Дружествата ежегодно докладват за оценка на влиянието върху околната среда и мерките, които се предприемат в това направление.

Основни дейности и направени разходи през 2018г.

Дружествата от група Градус проявяват особено внимание и грижа към въздействието върху околната среда, което оказват производствените дейности на обектите му. Предвид мащабите на производствата, които превишават праговите количества, посочени в Закона за опазване на околната среда, обектите от Холдинг „Градус“ АД осъществяват дейността си въз основа на издадени Комплексни разрешителни /КР/ по чл. 117 от Закона. Обектите от групата са с издадени Комплексни разрешителни и в изпълнение на условията от КР прилагат системи за управление на околната среда /СУОС/, съобразени с изискванията на приложимите заключения за най-добри налични техники за съответния сектор. Изготвени са и се прилагат всички инструкции за експлоатация и поддръжка, за мониторинг на техническите и емисионни показатели, за периодична оценка на съответствието на измерените стойности с разрешените, за установяване на причините за допуснатите несъответствия и предприемане на коригиращи действия. Контролират се както входящите потоци в инсталациите - вода, енергия, горива, суровини и спомагателни материали, така и изходящите – емисии във въздуха, емисии в отпадъчните и подземните води, изпускане на замърсители в почвите, шум, генерирани отпадъци. СУОС се преразглежда ежегодно и при необходимост се актуализират, за да се гарантира поддържане на постигнатото ниво по отношение на околната среда и неговото подобряване.

Дружествата имат изградена организационна структура по управлението на околната среда. Определени са отговорните лица, изпълняващи конкретните условия от КР и отговарящи по контрола на резултатите от отстраняване на възникналите несъответствия. При работата на инсталациите се осъществява непрекъснат контрол за ефективно използване и минимизиране употребата на ресурси, като редовно се следи за ефективността на производствената дейност по отношение употребата на вода, енергия, спомагателни материали и горива. Водата за поене на птиците, както и тази за производствени и санитарно-битови нужди

в Птицекланица „Градус“, е от собствени водоизточници – тръбни кладенци, въз основа на разрешителни по Закона за водите. На всяко тримесечие се извършва мониторинг от акредитирана лаборатория, с цел установяване съответствието на добитата от кладенците вода с изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно битови цели. Ежемесечно се отчитат разходите на вода, за изчисляване на годишната норма за ефективност. С цел намаляване разходите на вода на площадките, се прилагат необходимите инструкции за експлоатация и поддръжка на технологичното оборудване, което е основен консуматор на вода, за поддръжка и проверка на водопроводната мрежа, отстраняване на течове и установяване на причините за тях. При установени несъответствия се предприемат незабавни коригиращи действия за отстраняването им.

Ръководството на холдинга периодично оценява енергоемкостта на инсталациите и предприема мерки, целящи достигане на оптимални норми на консумация при експлоатация на съоръженията. Прилагат се инструкции за експлоатация и поддръжка на оборудването, основните консуматори на електроенергия. При установени несъответствия се предприемат незабавни коригиращи действия за отстраняването им. С цел опазване на почвите и подземните води от замърсяване с опасни химични вещества и смеси, за използваните такива предимно като дезинфектанти, са обособени специални места за съхранението им – закрити складове, които притежават подова и странична изолация, недопускаща просмукването на води или други течности в почвата и нямащи връзка с канализацията. Осигурени са събирателни вани за възникване на евентуални разливи и подходящи сорбиращи материали. Помещенията са с осигурена принудителна вентилация и са постоянно заключени. Всички химични вещества и смеси, класифицирани в една или повече категории на опасност, съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирването и опаковането на вещества и смеси са снабдени с информационни листове за безопасност, отговарящи на изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), изменен с последващи изменения и поправки. Съхранението на химичните вещества и смеси отговоря на условията за съхранение, посочени в информационните листове за безопасност и Наредба на Министерски съвет, съгласно чл.4б от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Прилагат се инструкции за поддръжка и периодична проверка на съответствието на съоръженията и площадките за съхранение с изискванията на нормативната уредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества. При установени несъответствия се предприемат незабавни коригиращи действия за отстраняването им. За опазване чистотата на атмосферния въздух се извършва контрол на организираните и неорганизираните емисии от дейността на обектите от холдинга. Веднъж на две години се извършва собствен мониторинг от акредитирана лаборатория на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от Птицекланица „Градус“ и Фуражен завод гр. Нова Загора. Резултатите от проведените до момента мониторинги /посл. от 2018 г./ показват спазване на поставените емисионни норми. За минимизиране на неорганизираните емисии, в т. ч. от амоняк и прах от дейностите, както и на емисиите на интензивно миришещи вещества се прилагат комплекс от мерки, съобразени с изискванията на приложимите заключения за най-добри налични техники за съответния сектор – отглеждане на птици, кланици и производство на фуражи за птици.

Контролът за спазване на поставените индивидуални емисионни ограничения на заустваните производствени и битово-фекални отпадъчни води от Птицекланица „Градус“ и Фуражен завод гр. Нова Загора се осъществява чрез провеждания собствен мониторинг с периодичност два пъти в годината. Пробовземането и анализите се извършват от акредитирана лаборатория. Резултатите от проведените до момента мониторинги показват спазване на поставените норми.

За екологосъобразното управление на отпадъците, генерирани от дейностите на обектите на холдинга се прилага разделното събиране на отпадъците. Отпадъците се предават приоритетно за оползотворяване пред обезвреждане. На територията на дружествата са обособени площадка за предварително съхранение на генерираните по време на работа производствени и опасни отпадъци. Изградените площадки са с трайна настилка от бетон/асфалт. С цел избягване на смесване на отделните отпадъци площадките са секционирани, като са поставени табели с наименованията на отпадъците и техните кодове по Наредба 2/23.07.2014 г. за класификация на отпадъците.

За предварителното съхранение на опасни отпадъци са обособени закрити складове, с резистентен под, без връзка с канализацията, постоянно заключени и обозначени с табели. Отпадъците се предават за

оползотворяване, в т.ч. рециклиране и за обезвреждане извън територията на площадката, единствено на лица, притежаващи документ по чл. 67 и/или по чл. 78 от Закона за управление на отпадъците или комплексно разрешително за конкретния вид отпадък и за извършване на съответната дейност, въз основа на писмен договор.

Страничните животински продукти, образувани от дейностите на обектите, които не се оползотворяват се предават за обезвреждане на екарисаж.

Що се отнася до ефекта върху околната среда, отглеждането на птиците представлява неизменна част от кръговата икономика, която Европейският съюз се стреми да наложи като устойчив икономически модел. Торовите маси, образувани след приключване на жизнения цикъл на птиците се оползотворяват за производството на бигоза в Енергийна централа, а животинските отпадъци от производство на месо за човешка консумация /от Птицекланица „Градус“/ се оползотворяват за производство на храна за дребни бозайници.

Дейностите, извършвани на производствените площадки се осъществяват по начин, недопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентно ниво на шума /дневно, вечерно и нощно по границите на площадката и в мястото на въздействие/. Доказателство за това са резултатите от провеждания веднъж на две години собствен мониторинг, при който изпитванията на шумовите емисии се извършва от акредитирана лаборатория. Резултатите от проведените до момента мониторинги /посл. от 2018 г./ показват спазване на поставените емисионни норми.

За дейностите, свързани с опазване на компонентите и факторите на околната среда чрез изпълнение на издадените КР, съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда, предприятията ежегодно до 31 март изготвят и предоставят на контролния орган – съответната Регионална инспекция по околната среда и водите /РИОСВ/, Годишен доклад по околна среда. След верифицирането им, докладите се публикуват на интернет страницата на изпълнителната агенция по околна среда гр. София.

Разходите, направени от дъщерните дружества на групата през 2018г. възлизат на обща стойност от 186,915.17 лева и са насочени към изследвания на водите, пречиствателни станции, сметосъбиране и такси на битови отпадъци и др.

Екологични рискове

На основание чл. 3, ал. 1 от *Наредба 1 от 2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение* за всички обекти от холдинг „Градус“ са изготвени Оценки за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и на случаи на причинени екологични щети. Съгласно оценките е възможно възникването на следните екологични щети:

1. Проникване в почвата и/или подземните води на концентрирани опасни химични вещества и смеси в резултат на разлив при разтоварването им и/или при дейностите с тях;
2. Замърсяване на почвите и/или подземните води в резултат на нарушаване целостта на водошгтните изгребни ями за отпадъчни води;
3. Попадане на живак в почвите в резултат на счупване на луминесцентни тръби и/или други отпадъци, съдържащи живак;
4. Попадане на дизелово гориво в почвите и подземните води в резултат на теч на дизелово гориво от резервоарите на ведомствените бензиностанции, арматурата или от бензиноколонките;
5. Запалване на дизелово гориво и попадане на замърсени води от гасене на пожар в почвата и подземните води.

Анализ и оценка на информацията: методиката на анализ и оценка на събитията се основава на принципа на трите фактора – събитие, вероятност да настъпи събитието и тежест на събитието. Оценя се каква е вероятността да настъпи някое от изброените по-горе събития и тежестта на настъпилата екологична щета от реализирането на това събитие. Предлагат се превантивни мерки за управление на риска от настъпване на събитието и оздравителни мерки при настъпване на отказ на някоя от превантивните мерки.

Предвидените превантивни и оздравителни мерки в оценките се изпълняват от определените отговорни лица и се контролират от ръководителите на обектите. Предвидените оздравителни мерки при евентуалното възникване на екологични щети са устойчиви и за целта са предвидени финансови средства.

През 2018г. направените разходи във връзка с околната среда са в размер на 187 хил. лева.

III. Социални въпроси

Описание на политиките и техните цели

Градус АД и предприятията от групата прилагат корпоративна стратегия и политика в социалната област. Дружествата имат Етичен кодекс, който има за цел да установи и укрепи принципите и правилата за поведение, които следва да бъдат спазвани от мениджърите и служителите на или по повод осъществяването на техните правомощия.

Основни и бъдещи дейности

Действията на мениджмънта по отношение на служителите са насочени към подобряване на условията на труд и повишаване на доходите. В част от дружествата е въведена бонусна схема с цел стимулиране на служителите за качествено изпълнение на служебните им задължения. Постепенно се въвеждат социални политики в дъщерните дружества, които включват набор от стимули с елементи на премиране като договорени отстъпки за служители при сключване на застраховки и преференциално обслужване във финансовите институции, с които работи компанията.

Поетапно предстои да се въведе ежемесечно предоставяне на ваучери за храна, курсове за придобиване и повишаване на професионалната квалификация, осигуряване при определени условия на безплатен транспорт от местоживеенето до работното място и обратно.

Активното прилагане на политиките във връзка с устойчивото развитие на предприятията водят до създаване на по-благоприятна социална среда, създаване на необходимите условия и предпоставки за изпълнение на професионалните задължения на персонала, овладяване на добрите производствени практики, мотивация и удовлетворение от условия на труд и възнаграждение.

25 Април 2019г.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

/Иван Ангелов/

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СД:

/Лука Ангелов/